

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Przedmowa	17
Rozdział I. Reprezentacja stron w postępowaniu cywilnym	19
1. Zdolność postulacyjna	19
2. Przedstawiciele ustawowi	20
3. Pełnomocnicy procesowi	24
3.1. Uwagi ogólne	24
3.2. Pełnomocnictwo adwokata	29
3.3. Pełnomocnictwo radcy prawnego	30
3.4. Pełnomocnictwo rzecznika patentowego	31
3.5. Pełnomocnictwo prawnika zagranicznego	32
3.6. Pełnomocnictwo osoby sprawującej zarząd majątkiem lub interesami strony oraz osoby pozostającej ze stroną w stałym stosunku zlecenia	34
3.7. Pełnomocnik ustanowiony przez sąd	36
4. Pełnomocnictwo procesowe	38
4.1. Rodzaje pełnomocnictwa	38
4.2. Zakres pełnomocnictwa	39
4.3. Forma pełnomocnictwa, podpis na pełnomocnictwie	42
4.4. Prostowanie, odwoływanie oraz zatwierdzanie oświadczeń i czynności peł- nomocnika	44
4.5. Wygaśnięcie i wypowiedzenie pełnomocnictwa	45
5. Zastępstwo procesowe Skarbu Państwa	47
5.1. Podmioty reprezentujące Skarb Państwa	47
5.2. Zastępstwo procesowe wykonywane przez Prokuraturę Generalną	51
ROZDZIAŁ II. Ocena sprawy w zakresie dopuszczalności powództwa i legity- macji procesowej	59
1. Uwagi ogólne	59
2. Niedopuszczalność drogi sądowej	61
3. Brak zdolności sądowej jednej ze stron oraz brak zdolności procesowej powoda	67
3.1. Zdolność sądowa	67
3.1.1. Uwagi wstępne	67
3.1.2. Podmioty, którym przysługuje zdolność sądowa	68

3.1.3. Skutki procesowe braku zdolności sądowej	73
3.2. Zdolność procesowa	76
3.2.1. Uwagi wstępne	76
3.2.2. Zdolność procesowa osób fizycznych	78
3.2.3. Zdolność procesowa podmiotów niebędących osobami fizycznymi. Podmiot nieistniejący	80
4. Zawisłość sporu. Powaga rzeczy osądzonej	82
4.1. Zawisłość sporu	82
4.2. Powaga rzeczy osądzonej	83
5. Legitymacja procesowa	86
ROZDZIAŁ III. Właściwość sądu. Właściwość trybu postępowania	89
1. Właściwość sądu	89
1.1. Uwagi ogólne	89
1.2. Właściwość rzeczowa	93
1.3. Wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia)	95
1.4. Właściwość miejscowa	102
2. Właściwość trybu postępowania	105
2.1. Uwagi ogólne	105
2.2. Rozpoznanie sprawy w trybie procesu z zastosowaniem przepisów o postępowaniu odrębnym	107
ROZDZIAŁ IV. Terminy procesowe	112
1. Pojęcie i rodzaje terminów	112
2. Rozpoczęcie biegu terminu oraz zasady obliczania terminów	115
3. Uchybienie terminowi	118
4. Wniosek o przywrócenie terminu	120
5. Zaskarżalność zarządzenia oraz postanowienia w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu	126
6. Wzór wniosku o przywrócenie uchybionego terminu	130
ROZDZIAŁ V. Prekluzja procesowa	132
1. Obowiązek aktywnego działania stron	132
2. Obowiązki procesowe wynikające z prekluzji	133
3. Obowiązki procesowe w systemie dyskrecjonalnej władzy sędziego	141
4. Utrata prawa powoływania się na uchybienia procesowe sądu	144
ROZDZIAŁ VI. Koszty postępowania	151
1. Zasady uiszczania opłat od pism wnoszonych do sądu	151
2. Wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego oraz o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu	157
ROZDZIAŁ VII. Pisma procesowe. Pozew	162
1. Pisma procesowe	162
1.1. Uwagi ogólne	162
1.2. Usuwanie braków formalnych pism procesowych	165
2. Pozew	173
2.1. Uwagi ogólne	173

2.2. Określenie żądania w pozwie o zasądzenie świadczenia	180
2.3. Określenie żądania w pozwie o ustalenie istnienia albo nieistnienia stosunku prawnego lub prawa	183
2.4. Określenie żądania w pozwie o ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa	190
2.5. Przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz właściwość sądu	191
2.6. Fakultatywne składniki pozwu	193
2.7. Wzór pozwu z żądaniem alternatywnym	194
2.8. Wzór pozwu z żądaniem ewentualnym	195
3. Skutki wytoczenia powództwa	197
4. Częściowe dochodzenie świadczenia. Kumulacja roszczeń	199
5. Skutki doręczenia pozwu	202
6. Odrzucenie pozwu	204
6.1. Uwagi wstępne	204
6.2. Wniosek o odrzucenie pozwu	205
7. Cofnięcie pozwu i zrzeczenie się roszczenia	207
8. Zmiana przedmiotowa i podmiotowa powództwa	212
8.1. Zmiana przedmiotowa powództwa	212
8.2. Zmiana podmiotowa powództwa	219
ROZDZIAŁ VIII. Ustosunkowanie się pozwanego do powództwa	224
1. Odpowiedź na pozew	224
2. Zarzuty pozwanego	225
3. Uznanie powództwa	231
4. Powództwo wzajemne	233
5. Uгода sądowa	238
5.1. Istota ugody sądowej	238
5.2. Wzór ugody sądowej	241
5.3. Uchylenie się od skutków prawnych ugody sądowej	242
ROZDZIAŁ IX. Czynności w postępowaniu dowodowym	248
1. Przedmiot i ciężar dowodu	248
2. Wniosek dowodowy	253
3. Odmowa dopuszczenia dowodu	256
4. Wniosek o zabezpieczenie dowodu	257
5. Okoliczności podlegające udowodnieniu a środki dowodowe	258
6. Dopuszczenie dowodu z urzędu	274
ROZDZIAŁ X. Czynności związane z zaskarżeniem orzeczenia	278
1. Uwagi ogólne	278
2. Środki zaskarżenia szczególne	279
2.1. Sprzeciw od wyroku zaocznego	279
2.1.1. Uwagi wstępne. Termin wniesienia sprzeciwu	279
2.1.2. Obligatoryjne składniki sprzeciwu	281
2.1.3. Fakultatywne składniki sprzeciwu	283
2.1.4. Wniosek o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności	285

2.1.5. Czynności przy ponownym rozpoznaniu sprawy	286
2.2. Sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym	288
2.2.1. Uwagi wstępne. Termin do wniesienia sprzeciwu	288
2.2.2. Obligatoryjne składniki sprzeciwu	289
2.2.3. Fakultatywne składniki sprzeciwu	291
2.2.4. Czynności w postępowaniu po wniesieniu sprzeciwu	291
2.3. Sprzeciw od nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym	293
2.3.1. Uwagi wstępne	293
2.3.2. Pełnomocnictwo. Podpis elektroniczny	296
2.3.3. Oświadczenie zawierające sprzeciw	297
2.3.4. Postępowanie po wniesieniu sprzeciwu	298
2.4. Sprzeciw od nakazu zapłaty w europejskim postępowaniu nakazowym	300
2.4.1. Uwagi wstępne	300
2.4.2. Pismo zawierające sprzeciw	301
2.4.3. Postępowanie w sprawie gospodarczej po wniesieniu sprzeciwu	302
2.5. Zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym	303
2.5.1. Uwagi wstępne. Termin wniesienia zarzutów	303
2.5.2. Obligatoryjne składniki pisma zawierającego zarzuty	304
2.5.3. Fakultatywne składniki pisma zawierającego zarzuty	305
2.5.4. Czynności w postępowaniu po wniesieniu zarzutów	307
2.6. Odwołanie się do sądu od zarządzeń przewodniczącego	309
2.6.1. Odwołanie się do sądu od zarządzenia w przedmiocie wniosku o sprostowanie lub uzupełnienie protokołu posiedzenia jawnego	309
2.6.2. Odwołanie się do sądu od zarządzeń przewodniczącego wydanych w toku rozprawy	313
2.7. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	313
2.8. Skarga na czynności komornika	328
2.8.1. Uwagi ogólne	328
2.8.2. Zwykłe wymagania formalne oraz wymagania konstrukcyjne skargi .	330
2.8.3. Fakultatywne składniki skargi	332
2.8.4. Termin wniesienia skargi	333
2.8.5. Czynności związane z odrzuceniem skargi	334
2.8.6. Czynności związane z merytorycznym rozpoznaniem skargi	335
2.8.7. Wzór skargi na czynność komornika	336
2.9. Inne skargi przewidziane w postępowaniu egzekucyjnym	338
2.9.1. Skarga na plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	338
2.9.2. Skarga na plan podziału sporządzony przez zarządcę przymusowego	338
2.9.3. Skarga na udzielenie przybicia	338
2.10. Zarzuty przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji	340
2.10.1. Rodzaje planów podziału	340
2.10.2. Pismo zawierające zarzuty	342
2.10.3. Kognicja sądu	343
2.10.4. Zaskarżalność postanowienia rozstrzygającego o zarzutach	344

3. Środki zaskarżenia zwyczajne (odwoławcze)	345
3.1. Apelacja	345
3.1.1. Istota postępowania apelacyjnego	345
3.1.2. Dopuszczalność apelacji	347
3.1.3. Wymagania formalne apelacji	352
3.1.4. Postępowanie sprawdzające. Zaskarżalność postanowienia o odrzuceniu apelacji	356
3.1.5. Merytoryczna treść konstrukcyjnych wymagań apelacji	359
3.1.5.1. Wskazanie orzeczenia i zakresu zaskarżenia	359
3.1.5.2. Przedstawienie zarzutów apelacyjnych i ich uzasadnienie	363
3.1.5.3. Zarzut przekroczenia przez sąd granic swobodnej oceny dowodów	366
3.1.5.4. Zarzut niewyjaśnienia sprawy oraz sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału	371
3.1.5.5. Zarzut nierozpoznania istoty sprawy	373
3.1.5.6. Wniosek apelacyjny	374
3.1.6. Fakultatywne elementy apelacji	376
3.1.6.1. Powołanie nowych faktów i dowodów	377
3.1.6.2. Wniosek o rozpoznanie postanowień sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu	378
3.1.6.3. Wzór apelacji	380
3.1.7. Odpowiedź na apelację	383
3.1.8. Zakres przedmiotowy i podmiotowy rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji	384
3.1.8.1. Granice apelacji	384
3.1.8.2. Zakres zaskarżenia oraz zakaz <i>reformationis in peius</i>	386
3.1.8.3. Zakaz rozszerzania żądania	391
3.1.8.4. Czynności dowodowe przed sądem drugiej instancji	393
3.2. Apelacja w postępowaniu uproszczonym	399
3.2.1. Odrębności apelacji i postępowania apelacyjnego	399
3.2.2. Wzór apelacji	402
3.3. Apelacja w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń	403
3.3.1. Uwagi wstępne	403
3.3.2. Szczególne cechy apelacji i postępowania apelacyjnego	404
3.3.3. Wzór apelacji	405
3.4. Zażalenie	407
3.4.1. Uwagi ogólne	407
3.4.2. Postanowienia kończące i niekończące postępowania w sprawie	408
3.4.3. Postanowienia wydane na posiedzeniu jawnym i niejawnym	410
3.4.4. Zaskarżalność postanowień	411
3.4.5. Warunki formalne i dotyczące treści zażalenia	413
3.4.6. Zażalenie z wnioskiem o uchylenie postanowienia przez sąd, który je wydał	413
4. Środki zaskarżenia nadzwyczajne	415
4.1. Skarga kasacyjna	415
4.1.1. Istota postępowania kasacyjnego	415

4.1.2. Dopuszczalność skargi kasacyjnej	417
4.1.2.1. Uwagi wstępne	417
4.1.2.2. Orzeczenia podlegające zaskarżeniu	418
4.1.2.3. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej	421
4.1.2.4. Podmioty uprawnione do wniesienia skargi kasacyjnej	422
4.1.2.5. Przymus adwokacko-radcowski	423
4.1.2.6. Wymagania formalne zwykłe oraz wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej	425
4.1.2.7. Treść zwykłych wymagań formalnych skargi kasacyjnej	426
4.1.2.8. Treść konstrukcyjnych wymagań skargi kasacyjnej	428
4.1.2.8.1. Zakres zaskarżenia	428
4.1.2.8.2. Podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie	430
4.1.2.8.3. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania	433
4.1.2.8.4. Wniosek kasacyjny	441
4.1.2.9. Fakultatywne składniki skargi kasacyjnej. Wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia	442
4.1.2.10. Odpowiedź na skargę kasacyjną	443
4.1.2.11. Orzeczenia w przedmiocie skargi kasacyjnej	444
4.1.2.12. Wzór skargi kasacyjnej	447
4.2. Skarga o wznowienie postępowania	449
4.2.1. Charakter skargi o wznowienie postępowania	449
4.2.2. Pełnomocnictwo procesowe w postępowaniu wznowieniowym	451
4.2.3. Dopuszczalność skargi	452
4.2.3.1. Uwagi wstępne	452
4.2.3.2. Orzeczenia podlegające zaskarżeniu	452
4.2.3.3. Właściwość sądu i termin do wniesienia skargi	454
4.2.3.4. Wymagania formalne zwykłe oraz konstrukcyjne skargi	456
4.2.3.5. Podstawy wznowienia	456
4.2.3.6. Fakultatywne składniki skargi	463
4.2.4. Przebieg postępowania wznowieniowego	464
4.2.5. Zaskarżalność orzeczeń wydanych w następstwie rozpoznania skargi	467
4.2.6. Wzór skargi o wznowienie postępowania (z przyczyny nieważności)	468

ROZDZIAŁ XI. Czynności procesowe związane z postępowaniem przed sądem polubownym	470
1. Uwagi wstępne	470
2. Zapis na sąd polubowny	472
3. Podstawowe czynności procesowe przed sądem państwowym	474
4. Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego	475
5. Wniosek o uznanie lub stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem	477
6. Wzór umowy o poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego (zapis na sąd polubowny)	479
7. Wzór skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego	480

ROZDZIAŁ XII. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	483
1. Uwagi wstępne	483
2. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez wydanie prawomocnego orzeczenia	484
3. Pojęcie „niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia”	485
4. Dopuszczalność skargi	488
4.1. Orzeczenia podlegające zaskarżeniu	488
4.2. Podmioty uprawnione do wniesienia skargi	491
4.3. Termin do wniesienia skargi. Przymus adwokacko-radcowski	492
4.4. Wymagania formalne zwykłe oraz konstrukcyjne skargi	493
4.4.1. Zwykłe wymagania formalne skargi i skutki ich niezachowania	493
4.4.2. Konstrukcyjne wymagania skargi i skutki ich niezachowania	497
5. Przyjęcie i odmowa przyjęcia skargi do rozpoznania	502
6. Uwzględnienie oraz oddalenie skargi	503
7. Wzór skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	505
ROZDZIAŁ XIII. Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki	508
1. Uwagi wstępne	508
2. Strony postępowania. Właściwość sądu	510
3. Charakter skargi	511
4. Obligatoryjne i fakultatywne składniki skargi	512
5. Pojęcie przewlekłości postępowania	513
6. Postępowanie sprawdzające	515
7. Zaskarżalność orzeczenia rozstrzygającego skargę	516
8. Wzór skargi na przewlekłość postępowania	522